

UTVECKLINGSMATRIS Freinetpedagogik i undervisningen med utgångspunkt i Celestin Freinets konstanter

	Aktiv, demokratisk och jämställd elevsyn	Gruppen som undervisare och fostrare	Autentiskt arbete för att bli vuxen	Trevande experiment, där handens och intellektets arbete samverkar	Ordning och struktur
Mästare	Varje elev möts av läraren med respekt i varje situation, även när barnet är på misshumör eller uppträder illa. Läraren bevakar att varje elev och lärare möts med respekt av alla. Varje barn uppmärksammas av läraren. Eleverna bemöts som medmänniskor och inte som underordnade, utan att läraren förlorar auktoritet. Elevernas prestationer utvärderas formativt och summativt vid behov och jämförs inte sinsemellan.	Läraren ser till att talutrymmet fördelas mellan många och arbetssättet befrämjar samspel. Klassen behandlar i gemensamt samtal arbete, organisation, ekonomi, social samvaro, moral och motsättningar. För eleverna och klassen viktiga beslut beslutas i görligaste mån av klassen. Demokratin är oftast direkt och inte via ombud. I klassråd deltar läraren som en i gruppen. Läraren använder systematiskt konflikter för att träna lösning i gruppen.	Lärandet motiveras av för eleven tydliga kopplingar till autentiska områden i vuxenvärlden eller elevens vardag. Syftet med aktiviteten är tydlig för eleverna. Tematisk ämnesövergripande helhet dominerar. Arbetssätt och organisation ger utrymme för elevens egna val, lärtill och intressen. Läraren och arbetssättet förmedlar att varje elev kan lyckas. Läraren utmanar eleven i individuell vägledning och genom tydlig och snabb respons.	Läraren organiserar utrymme för elevens trevande experiment, erfarenheter. Läraren fördjupar elevernas kunskap gradvis och genom systematiskt användande av metakognitiva frågor. Både intellektet och handens arbete tränas och integreras. Autentiskt material och verkliga situationer används snarare än traditionella läromedel. Läraren lär ständigt, själv och kollegialt, och genom trevande experiment.	Arbetets ordning och struktur är synlig och avläsbar för alla, respekteras av elever och lärare och kan upprätthållas av eleverna. Läraren anpassar sin roll efter behov, utvecklingsnivå och förmåga, vilket stundtals kan innebära tydliga tillsägelser, stundtals att "blunda" för vissa övertramp och stundtals resonera med gruppen.
Gesäll	Läraren möter själv och bevakar alltid/oftast att varje elev och lärare möts med respekt. Läraren använder sällan hot/belöningar för att hålla ordning. Elevernas prestationer utvärderas formativt för det mesta och summativt vid behov och jämförs sällan med andras.	Eleverna kan ofta lära sig i samspel. Lärare och elev delar ofta talutrymmet och flera elever hörs. Läraren dömer sällan i tvister utan ger oftast klassrådet mandat att behandla arbete, organisation, klimat och deltar oftast som en i gruppen. Läraren använder ofta konflikter för att träna lösningar i gruppen.	Lärandet har oftast kopplingar till autentiska områden i vuxenvärlden och/eller elevens vardag och syftet är ofta tydligt för eleverna. Tematisk, ämnesövergripande helhet förekommer ofta. Arbetssätt och organisation ger ofta utrymme för elevens egna val, lärtill och intressen. Tidsfördriv förekommer sällan. Läraren uppmuntrar och utmanar eleven ofta i vägledning och respons, men ibland för sent.	Läraren organiserar ofta utrymme för elevens trevande erfarenheter, experiment men använder ibland traditionella läromedel. Innehållet fördjupas ofta men kan ibland bli tyligt eller för komplext. Intellektets och handens arbete tränas och integreras ofta men inte alltid. Läraren provar gärna nya idéer (även i kollegialt lärande) men reflekterar inte alltid över och drar slutsatser av resultatet.	Arbetets ordning och struktur är oftast synlig och avläsbar, respekteras oftast av elever och lärare och sköts ibland av eleverna själva. Läraren tar ofta hänsyn till behov och utvecklingsnivå men kan ibland överbetona disciplin trots mognad för ansvar och/eller underlåta att värna om ordning när det krävs struktur.
Praktikant	Eleverna bemöts stundtals med respekt, stundtals med osäkerhet och hot om straff/belöning, när ordningen hotas. Elevernas prestationer utvärderas individuellt, men utvärderingarna används sällan formativt och/eller jämförs med andras.	Individuellt arbete överbetonas med litet utrymme för samspel. Läraren/vissa elever dominerar ofta talutrymmet och/eller alltför lång tid används till tyst arbete. Läraren styr organisation och regler och dömer oftast i tvister. Klassråd behandlar ibland frågor som är väsentliga för klassens vardag, men läraren överprövar beslut och/eller demokratin sköts via ombud.	Undervisningens kopplingar till autentiska situationer och arbetssätt är ibland tydlig men inte alltid. Kunskaperna kan stundtals kopplas till andra ämnen/elevens vardag/vuxenlivet. Arbetet är stundtals monotont. Uppmuntran, handledning och respons används men kan inte alltid kopplas till elevens utveckling. Ibland används tidsfördriv som motivationsfaktor.	Trevande experiment organiseras ibland, men följs sällan upp. Vissa försök att integrera intellektets och handens arbete görs, men följs inte upp. Läraren provar nya idéer men återfaller till läromedel när ordningen hotas och/eller när arbetsbördan känns tung. Lärandet sker sällan kollegialt.	Läraren kontrollerar ordning och struktur genom att oftast styra varje situation ELLER regler efterlevs inte alltid och läraren kan då använda för mycket/för lite disciplinering och/eller vara inkonsekvent. Eleverna har få möjligheter att själva styra sitt lärande.
Novis	Elever som uppträder illa/inte samarbetar möts med osäkerhet/hot (t.ex. om betyg)/belöning. Läraren ser inte alla och/eller favoriserar vissa/missgynnar vissa. Bedömning av elevens prestationer används sällan formativt och/eller används för att sortera/diagnosticera eleven och/eller jämförs med andras.	Arbetets organisation bygger på lärarens framträdande roll. Läraren och/eller vissa elever dominerar talutrymmet. Läraren styr organisation och regler, dömer i tvister och söker undanröja konflikter utan att gruppen bearbetar dem. Klassråd behandlar för arbetet, klimatet och elevernas vardag oväsentliga frågor och/eller förekommer sporadiskt.	Undervisningens koppling till autentiska situationer och arbetssätt är inte tydlig och det är svårt för eleverna att se syftet. Arbetet är monotont och/eller utan arbetsglädje. Arbetet utgår från stoffet, inte från varje elevs utveckling. Arbete varvas med tidsfördriv för att motivera eleverna.	Lärandet organiseras kring stoffet, bygger ofta på utantillinlärning och faktafrågor och läromedel styr upplägget. Undervisningen överbetonar intellektets ELLER handens arbete och arbetsformerna kopplas sällan/aldrig samman till en helhet. Läraren provar sällan nya metoder/idéer, enskilt eller kollegialt.	Läraren upprätthåller ordning och struktur genom att styra varje situation ELLER ordning upprätthålls sällan/aldrig med buller och rörlighet som resultat. Eleverna kan inte själva ta initiativ till lärande. Läraren väger sällan eller aldrig in gruppens behov och mognad att hantera ordningsfrågor.